

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ คลองเขื่อน จังหวัด ฉะเชิงเทรา
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสุชาติ เสน่หา
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๔๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลคลองเขื่อน อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา
โทรศัพท์ ๐๘๑ ๕๙๐๔๙๐๙..Facebook-..... Line Suchat Saneha
ปีเกิด พ.ศ.๒๕๑๓
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
คณะ/สาขาวิชา พัฒนาชุมชน
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลคลองเขื่อน
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๔๘,๔๑๔ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงข้าวคุณภาพและลดต้นทุน ซึ่งเป็นแปลงที่ทำนาข้าวโดยนำใช้ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อให้เกิดเป็นแปลงนาข้าวที่มีคุณภาพและสามารถลดต้นทุนการผลิต โดยมีขั้นตอนที่เริ่มจากการ ตรวจคุณภาพของดินในแปลง เพื่อที่จะสามารถกำหนดแผนการปรับปรุงหรือบำรุงข้าวได้อย่างถูกต้อง วางแผนการเพาะปลูกโดยใช้ข้อมูลทั้งสภาพอากาศ ปริมาณน้ำ เพื่อกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเริ่ม เพาะปลูก ใช้เทคโนโลยีมาช่วยลดต้นทุนแรงงานและเวลา เช่น ใช้โดรนเพื่อหว่านข้าว ใส่ปุ๋ย พ่นยา

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การทำนาข้าวคุณภาพและลดต้นทุน

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การทำบัญชี

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การเลี้ยงปลา

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การทำเกษตรผสมผสาน

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารชีวภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ เกษตรทฤษฎีใหม่ (บ้านดิน)

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๕ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การปลูกพืชแบบผสมผสานตามหลักทฤษฎีใหม่และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำน้ำหมักชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
- การผลิตสารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดมา
- การทำบัญชีฟาร์ม/ครัวเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การลดต้นทุนการผลิตข้าว

วัตถุประสงค์หลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจถึงนิยาม แนวทางปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริงได้

บุคคลเป้าหมาย เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป

เนื้อหาวิชาโดยสรุป

การผลิตข้าวแบบในปัจจุบันมีหลายวิธีที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลดต้นทุนการผลิตข้าวในปัจจุบันเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถแข่งขันได้เพิ่มผลกำไร โดยแนวทางลดต้นทุนที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันมีดังนี้

๑. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง: การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดต้นทุนได้ เนื่องจากลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีและเพิ่มผลผลิต

๒. การปรับปรุงการจัดการน้ำ: การใช้เทคโนโลยีการชลประทานที่เหมาะสม การปรับระดับพื้นที่ให้เสมอ การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ช่วยให้การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ: การใช้ปุ๋ยตามความต้องการของดินและพืช และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีที่พอดี ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของข้าว

๔. การควบคุมศัตรูพืชแบบบูรณาการ (Integrated Pest Management: IPM): การใช้วิธีการธรรมชาติ เช่น การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ หรือการปลูกพืชที่ช่วยกำจัดศัตรูพืช ช่วยลดการใช้สารเคมีและลดค่าใช้จ่าย

๕. การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร: การนำเทคโนโลยีเครื่องจักรกลเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก เก็บเกี่ยว และแปรรูปข้าว เช่น โดรนสำหรับพ่นยาและปุ๋ย ช่วยลดต้นทุนค่าแรงงาน

๖. การปลูกข้าวแบบ SRI (System of Rice Intensification): เป็นวิธีการปลูกข้าวที่มุ่งเน้นให้ต้นข้าวแข็งแรงและมีผลผลิตสูงโดยใช้น้ำน้อยและปุ๋ยน้อย และเน้นการปลูกต้นกล้าข้าวแบบระยะห่าง ช่วยลดต้นทุนการใช้น้ำและปุ๋ย

๗. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูล: การใช้แอปพลิเคชันหรือระบบติดตามผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลการเพาะปลูก การเตรียมดิน สภาพอากาศ ฯลฯ ช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนและตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ

การผสมผสานวิธีเหล่านี้จะช่วยให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ไม่มี

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. รายละเอียดตามเอกสารในภาคผนวก มีการบูรณาการร่วมกับเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในภาคการเกษตร ได้แก่ คณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรศูนย์เครือข่ายศพก. และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอคลองเขื่อน

- การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพื้นที่การเกษตร ตัวเกษตรกรต้นแบบ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำการเกษตร เป็นการวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำการเกษตรในพื้นที่ ทั้งในด้านข้อมูลพืช สภาพดิน ความรู้ความสามารถของตัวเกษตรกร และปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการทำการเกษตร เช่น ความต้องการด้านตลาด ความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ โรคพืชและแมลง เป็นต้น

- การวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน และหาโอกาสที่สามารถจะพัฒนาพื้นที่และสินค้า ให้มีโอกาสขยายสินค้าซึ่งนอกจากตลาดภายในอำเภอและพื้นที่ใกล้เคียง ยังสามารถปรับปรุงในการเพิ่มผลผลิตและจัดทำตัวสินค้าให้สามารถขยายออกไปสู่ตลาด

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- จากเดิมครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยปลูกพืชเพียงชนิดเดียว ได้แก่ ข้าว ซึ่งทำให้มีรายได้ไม่แน่นอน ได้ผลผลิตในปริมาณน้อย และเกิดปัญหาหนี้สิน

- การได้รับความรู้ด้านการเกษตร จากการอบรมของหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและได้มีการนำมาทดลอง แล้วมีรายได้เพิ่มในการดูแลครอบครัวได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ปัญหาในเรื่องรายได้และหนี้สินครัวเรือนที่ทำให้คุณภาพชีวิตมีความลำบาก จึงทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้อยู่ดีกินดีให้ได้

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง: การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดต้นทุนได้ เนื่องจากลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีและเพิ่มผลผลิต

การปรับปรุงการจัดการน้ำ: การใช้เทคโนโลยีการชลประทานที่เหมาะสม การปรับระดับพื้นที่ให้เสมอ การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ช่วยให้การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ: การใช้ปุ๋ยตามความต้องการของดินและพืช และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยเคมีที่พอดี ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการเจริญเติบโตของข้าว

การควบคุมศัตรูพืชแบบบูรณาการ (Integrated Pest Management: IPM): การใช้วิถีการธรรมชาติ เช่น การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ หรือการปลูกพืชที่ช่วยกำจัดศัตรูพืช ช่วยลดการใช้สารเคมีและลดค่าใช้จ่าย

การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร: การนำเทคโนโลยีเครื่องจักรกลเข้ามาช่วยในการเพาะปลูก เก็บเกี่ยว และแปรรูปข้าว เช่น โดรนสำหรับพ่นยาและปุ๋ย ช่วยลดต้นทุนค่าแรงงาน

การปลูกข้าวแบบ SRI (System of Rice Intensification): เป็นวิธีการปลูกข้าวที่มุ่งเน้นให้ต้นข้าวแข็งแรงและมีผลผลิตสูงโดยใช้น้ำน้อยและปุ๋ยน้อย และเน้นการปลูกต้นกล้าข้าวแบบระยะห่าง ช่วยลดต้นทุนการใช้น้ำและปุ๋ย

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูล: การใช้แอปพลิเคชันหรือระบบติดตามผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล การเพาะปลูก การเตรียมดิน สภาพอากาศ ฯลฯ ช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนและตัดสินใจได้อย่างแม่นยำ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๒.๑) การวางแผนและเตรียมแปลง

ใช้ข้อมูลภูมิอากาศและดิน

- ตรวจวิเคราะห์ดิน (pH, NPK, อินทรีย์วัตถุ) ด้วยชุดทดสอบดินหรือส่งวิเคราะห์ที่

ศูนย์วิจัย

- ใช้แอปพลิเคชันพยากรณ์อากาศ เช่น ThaiWeather หรือ Agri-Map เพื่อเลือกช่วงเพาะปลูกที่เสี่ยงฝนแล้งน้อย

การไถเตรียมดินแบบประหยัดพลังงาน

- ใช้การไถตะ-ไถแปร-คราดให้เหมาะสม ลดจำนวนรอบเพื่อลดน้ำมัน

๒.๒) ใช้พันธุ์ข้าวคุณภาพสูง

๒.๓) การจัดการแปลง

การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ใช้ปุ๋ยสั่งตัด หรือปุ๋ยผสมที่เหมาะสมกับผลวิเคราะห์ดิน ลดการใส่เกินจำเป็น

- ใส่แบบแบ่งครั้งตามระยะการเจริญเติบโตของข้าว

การจัดการน้ำแบบแม่นยำ

- ระบบท่อและวาล์วควบคุมน้ำ หรือฝายชั่วคราว

- ใช้เทคนิคเปียกสลับแห้ง เพื่อเพิ่มความแข็งแรงของต้นข้าวและประหยัดน้ำ

การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM)

- ใช้กับดักแมลงล่อแสง/ฟีโรโมน

- ใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อบีที, ไตรโคเดอร์มา, บาซิลลัส ซับทิลิส

- ฝ้าระวังโรค-แมลงด้วยการหมั่นสำรวจแปลง

๒.๔) การเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวข้าวแบบปรับตั้งความสูงและความเร็ว

- เก็บเกี่ยวในช่วงความชื้นเมล็ด ๒๐-๒๕% เพื่อให้สีได้คุณภาพ

การจัดการเศษวัสดุ

- ใช้ฟางข้าวคลุมดินหรือทำปุ๋ยหมัก ลดต้นทุนปุ๋ยในฤดูต่อไป

- ไถกลบตอซัง

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การนำดินไปวิเคราะห์ เพื่อหาคุณสมบัติของดินเพื่อที่จะนำไปเพื่อใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ดังนี้

๑. ขุดดิน โดยเลือกกระจายจุดเป็นแบบก้างปลา ประมาณ ๑๕ จุด

๒. แต่ละจุด ให้ทำการถากวัชพืชออกก่อนเพื่อไม่ให้มีการปะปนของอินทรีย์วัตถุที่ไม่ต้องการในการตรวจค่าดิน

๓. ขุดให้เป็นรูปตัววี ให้ลึกประมาณ ๑ หน้าจอบ เอาดินในส่วนตรงกลางร่องออก แล้วเลือกเฉพาะด้านผนัง หนาประมาณ ๒-๓ ซม. เอาออกมารวมกันทั้ง ๑๕ จุด

๔. เมื่อรวมกันแล้วให้แบ่งเป็น ๔ ส่วน เลือกมาเพียง ๑ ส่วน เอามาตากในที่ร่มไม่ให้โดนแดด ตากให้แห้งสนิท

๕. เมื่อแห้งดีแล้ว ให้นำมาบดให้ละเอียดเป็นผง เพื่อที่สารละลายในการทดสอบจะสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ที่ได้ผลถูกต้องมากที่สุด

๖. นำดินที่เป็นผงละเอียดประมาณ ๕๐๐ กรัม ไปทำการทดสอบในน้ำยาทดสอบที่มีอยู่ที่ ศพก. หรือศูนย์ศดปช. ประจำอำเภอ

๗. เมื่อรู้ค่าจากผลการทดสอบที่ได้ ได้แก่ ค่า N P K สามารถนำมาเทียบกับค่ามาตรฐานในการใช้ปุ๋ยในแต่ละพืชและในแต่ละช่วงเวลาของการเจริญเติบโต ซึ่งสามารถค้นหาได้จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตรหรือกรมวิชาการเกษตร

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๒๙ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล จำนวน ๕๐๐ ตัว

๒.๒) ปลาตะเพียน จำนวน ๕๐๐ ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าข้าว มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) .เตรียมดิน เป็นเงิน ๔๖๕.๘๓ บาท/ไร่

๑.๒) พันธุ์ข้าว เป็นเงิน ๕๕๐ บาท/ไร่

๑.๓) ยากำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช เป็นเงิน.๖๐๔.๑๑ บาท/ไร่

๑.๔) .ยากำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๓๘๗.๕๐ บาท/ไร่

๑.๕) .แรงงาน เป็นเงิน ๗๐๔.๑๖ บาท/ไร่

๑.๖) ปุ๋ย เป็นเงิน ๖๘๗.๕๐ บาท/ไร่

๑.๗) ค่ารถเกี่ยวข้าว เป็นเงิน ๓๕๕ บาท/ไร่

๑.๘) ค่ารถบรรทุก เป็นเงิน ๒๓๓.๓๓ บาท/ไร่

๑.๙) น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นเงิน๕๘๓.๓๓ บาท/ไร่

๑.๑๐) ค่าแรงงานตนเอง เป็นเงิน ๒๙๑.๖๖ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๔,๘๖๒.๕๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๓,๔๒๙.๑๗ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

- ๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....
เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์
- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....-.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวเปลือก
เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๘๙,๔๔๕.๘๓ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ต่อตนเอง

- ได้มีอาหารที่ปลอดภัยและมีแหล่งอาหารเป็นของตนเอง
- มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ต่อผู้อื่น

- เป็นแหล่งเรียนรู้การใช้ชีวิตในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนที่สนใจสามารถดำรงชีวิตได้อย่างดี
- สามารถฝึกอาชีพในด้านการเกษตร เช่น การปลูกข้าวลดต้นทุน การพัฒนาคุณภาพข้าว

ประโยชน์ต่อชุมชน

- เป็นศูนย์ต้นแบบทางการเกษตรที่ทำให้เป็นทางเลือกของชุมชนและตำบลรอบข้างในการมาศึกษาและเรียนรู้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง และการใช้สกัดจากธรรมชาติที่สามารถป้องกันแมลงศัตรูพืชทำให้สามารถลดการใช้สารเคมีลงได้

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ระบบนิเวศในแปลงมีความสมดุล มีการเกื้อกูลระหว่างพืชและแมลง
- ลดปริมาณขยะลง เนื่องจากการใช้ทรัพยากรภายในแปลง ทำให้มีการหมุนเวียนทรัพยากร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- รางวัลทางการเกษตร ที่ได้รับ ได้แก่

๑) หมอดินอาสาดีเด่น กรมพัฒนาที่ดิน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๒) เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำนา ชนะเลิศ อันดับ ๑ ระดับเขต ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๓) เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพทำนา ชนะเลิศ อันดับ ๑ ระดับจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๔) แปรเปลี่ยนแบบระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

๕) เกษตรกรดีเด่น สาขาบัญชีฟาร์ม ระดับจังหวัด ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

นายสุชาติ เสน่หา ประธาน ศพก. อำเภอคลองเขื่อน เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ด้านเกษตร ทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง การรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นายสุชาติ เสน่หา เป็นผู้นำในพื้นที่ ซึ่งต้องดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อยู่แล้ว หากเกษตรกรมีปัญหาก็สามารถรวบรวมปัญหาและส่งต่อไปแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทันที

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

นายสุชาติ เสน่หา เป็นเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ที่มีการทำการเกษตรมาหลากหลายอย่าง จนมีประสบการณ์มากพอในการที่จะดำเนินการเกษตรที่ทำให้ตนเองพึ่งตนเองได้ในปัจจุบัน และสามารถ ถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรหรือผู้ที่สนใจในหลายรูปแบบ เช่น การที่เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาดูงาน ปรึกษา แล้วนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง การเป็นวิทยากรในบางหน่วยงานของรัฐ การทำหน้าที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วนำประสบการณ์ของตนเองไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ทางการเกษตร เป็นต้น

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกร ในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่า้องค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่า้องค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

มีช่องทางในการนำความรู้ในพื้นที่ไปใช้จากการอบรมโครงการต่างๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร หรือหน่วยงานอื่นที่มีโครงการที่เกี่ยวกับการทำการเกษตร เช่น กรมพัฒนาชุมชน หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นความรู้ในด้านเศรษฐกิจพอเพียง การปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อไปทำเกษตรแบบ ผสมผสานเพื่อสร้างรายได้ และเกษตรกรที่ได้รับความรู้จากการอบรมได้นำความรู้ที่ได้นำไปใช้ในการปรับเปลี่ยน พื้นที่บางส่วนของตนเองเพื่อปลูกพืชอื่นนอกจากพืชหลักเสริมรายได้ให้กับครอบครัว

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานในพื้นที่ ทั้ง พัฒนาชุมชน สาธารณสุข ฯลฯ

๒) เป็นจิตอาสาในพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน

๓) เป็นคณะกรรมการของอำเภอคลองเขื่อน โรงเรียนในพื้นที่ วัดในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

นายสุชาติ เสน่หา ได้รับการความรู้จากประสบการณ์ การลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งการรับ ความรู้จากหน่วยงานรัฐมาพัฒนาตนเอง พร้อมกันนั้นยังเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะ ทำงานเพื่อส่วนรวมจนได้รับ การลงเสียงให้เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ ตำบลคลองเขื่อน อีกทั้งยังดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับเขต จึงมีส่วนผลักดันกิจกรรมทั้งในส่วนงานที่เกี่ยวกับพี่น้องเกษตรกรและงานด้านสาธารณสุขประจำภาค เพื่อให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้้องค์ความรู้ที่มีอยู่ใน ศพก. นั้น ยังเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นต้นแบบให้เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจ สามารถเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ได้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- มีความภูมิใจในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้แก่คนที่สนใจ นำความรู้ที่ได้ไปดำรงชีพ และสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารภายในชุมชน

- มีส่วนร่วมในการผลักดันการแก้ปัญหาเรื่องการจัดการน้ำในพื้นที่ ซึ่งจะสามารถทำให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถมีน้ำใช้ทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

นายสุชาติ เสนหา ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๔ ตำบลคลองเขื่อน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายสุชาติ เสนหา เป็นผู้นำคนสำคัญในอำเภอกองเขื่อนที่ให้ความช่วยเหลือทั้งหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน สถาบันการศึกษา เป็นต้น

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางเกษตรระหว่างเกษตรกรด้วยกันเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ช่วยให้เกษตรกรสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑) นางสาวจิระวดี สุแดงน้อย เกษตรอำเภอกองเขื่อน

๒) นายวสันต์ สุขช่วย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓) นางสาวสายพิน หัตถประณีต นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑) การสัมภาษณ์เกษตรกรต้นแบบในหัวข้อที่เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำการเกษตร การดำเนินชีวิตและการเชื่อมโยงกับชุมชน

๒) การเก็บข้อมูลกิจกรรมในพื้นที่ ได้แก่ แปลงต้นแบบ ฐานเรียนรู้ต่างๆ

๓) การใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis

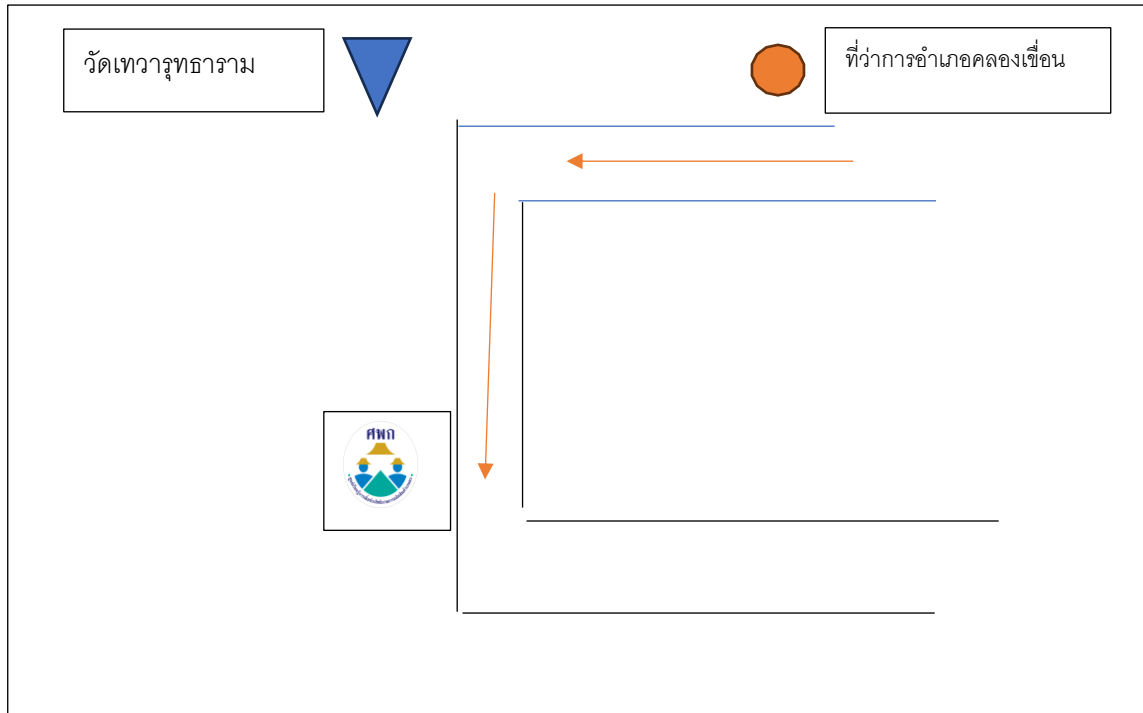
๔) การใช้เวทีการประชุม ศพก. ระดับอำเภอ ในการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและการเชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายภายในอำเภอ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

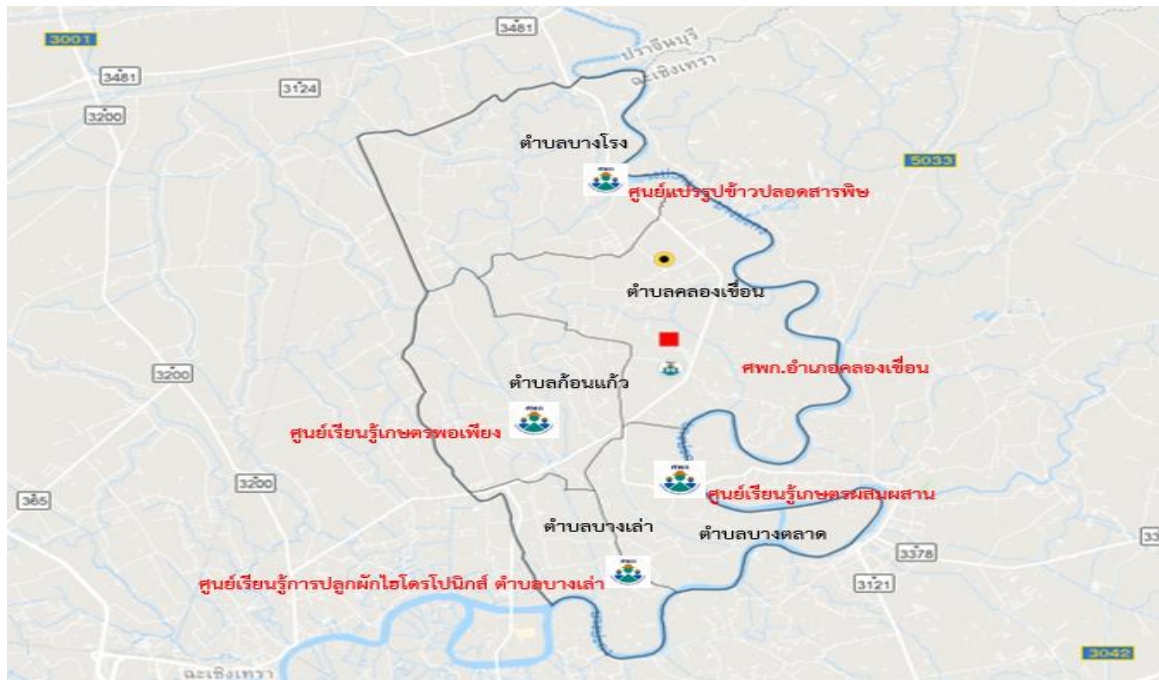
ไม่มี

ภาคผนวก

๑. แผนที่ตั้ง ศพก.หลักอำเภอคลองเขื่อน

๒. แผนที่แสดงที่ตั้งของ ศพก.หลักและศพก.เครือข่าย

๓. ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอคลองเชื่อน

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์แปรรูปข้าวปลอดสารพิษ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	๑	บางโรง	นายวรกฤต นิมมอนค์	๐๙๑๑๓๗๕๑๙
๒	ศูนย์เรียนรู้เกษตรพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	ก๊อแก้ว	นายวิเชียร โพนสุวรรณ	๐๘๕๐๙๓๒๘๕๑
๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรแปลงใหญ่มะพร้าวตำบลบางตลาด	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๑	บางตลาด	นายศราวุธ พรชัยสิทธิ์	๐๘๙๔๐๕๙๔๖๗
๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบางเล่า	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	บางเล่า	นายอนันต์ แก้วนพรัตน์	๐๘๙๒๕๑๒๕๑๓
๕	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๕	คลองเชื่อน	นายสำเริง เนตรสาคร	๐๘๙๘๓๔๒๕๒๔
๖	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคลองเชื่อน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	คลองเชื่อน	นายเผด็จ อินทสวัสดิ์	๐๙๔๒๖๓๕๒๔๑
๗	ศูนย์เรียนรู้การตลาดสินค้าเกษตรบ้านป่าเอมอร์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๔	คลองเชื่อน	นางเอมอร จูเจริญ	๐๘๗๕๘๔๗๓๗๙

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๘	ศูนย์เรียนรู้การผลิตมะม่วงคุณภาพนายอำนาจ ต้นเจียง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	คลองเขื่อน	นายอำนาจ ต้นเจียง	
๙	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำ กุ้งขาว และปลาแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๓	ก้อนแก้ว	นายไพสันต์ อื้อเทียน	๐๘๑๕๗๐๓๔๙๒
๑๐	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๕	บางโรง	นายปรีชา ฤกษ์หิรัญ	๐๘๑๙๔๐๗๑๗๑
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงกุ้งขาวในบ่อดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	คลองเขื่อน	นายวิริยะ อุทาส	๐๘๙๖๐๓๖๕๘๒
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๓	คลองเขื่อน	นายกิตติภพ มงคล	๐๘๑๗๙๓๙๖๑๕
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลก้อนแก้ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	ก้อนแก้ว	นายวัชรินทร์ นิ่มเจริญ	๐๘๙๙๙๖๘๒๙๔
๑๔	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงกุ้งขาว กุ้งก้ามกราม	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	คลองเขื่อน	นายสายชล เกตุกัปตัน	๐๘๖๘๓๘๖๖๘๒
๑๕	ศูนย์เรียนรู้พืชสมุนไพร	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	๒	คลองเขื่อน	นายปราโมทย์ รัตนสินทร์	๐๘๘๒๐๓๔๓๑๑
๑๖	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงกุ้งขาวร่วมกับกุ้งก้ามกราม	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	คลองเขื่อน	นางมารินทร์ โกตุ้ม	๐๘๖๘๒๐๖๖๐๙
๑๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบางตลาด	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๗	บางตลาด	นางวรรณมา เรืองปราชญ์	๐๘๖๘๑๙๑๕๐๗
๑๘	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ ตำบลบางเล่า	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	บางเล่า	นายสมนึก ชมชื่น	๐๘๙๗๕๔๓๑๕๗
๑๙	ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๕	คลองเขื่อน	นายเจียม ศิริชาติ	๐๘๙๘๒๐๓๒๑๘
๒๐	ชื่อศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้สายพันธุ์มะม่วง ตำบลคลองเขื่อน	ประเภท/กิจกรรมหลัก ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	คลองเขื่อน	นายปราโมทย์ วรชาติ ตระกูล	๐๙๕๗๖๘๙๘๙๓

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๒๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตร ทฤษฎีใหม่ จิมมีฟาร์ม ตำบลก้องแก้ว	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	ก้องแก้ว	นางสาวนัท ปาเรศ วิทยาหาร	๐๘๖๑๔๕๔๖๙๑

๔. ภาพกิจกรรม

๕. แผนพัฒนา ศพก.ปี๒๕๖๘

การพัฒนา ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอ ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศพก.ดังนี้

๑) การวิเคราะห์และมาตรการลดความเสี่ยงในการพัฒนา ศพก. ที่จะเกิดขึ้น ได้ ดังนี้

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๑.	ด้านการเงิน	๑.ขาดเงินงบประมาณที่จะนำมาพัฒนา ศพก. ๒.งบประมาณที่ได้รับไม่สามารถนำมาตามที่ต้องการได้	๑.หางบประมาณมาจากหลายแหล่งมาสนับสนุน ๒.จัดทำแผนงบประมาณและแผนการใช้งบประมาณ เพื่อที่จะสามารถนำไปเสนอแก่หน่วยงานอื่นๆที่ต้องการสนับสนุนได้
๒.	ด้านการดำเนินงาน	๑. ขาดบุคลากรรุ่นใหม่ที่จะมาต่อยอด ศพก.หลักและ เครือข่าย ที่สามารถสืบต่อ ศพก.ได้ ๒. สมาชิกขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและดำเนินงานเพื่อพัฒนา ศูนย์	๑. พัฒนา สมาชิกให้มีความรู้ความสามารถ โดยการอบรมให้ความรู้ แบ่งบทบาทหน้าที่ให้ตรงกับความสามารถ เพื่อให้สามารถร่วมกันดำเนินการบริหารจัดการศูนย์ได้ ๒. สร้างแรงจูงใจให้แก่สมาชิก เช่นการกำหนดค่าตอบแทน
๓.	ด้านตลาด	๑. การขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะด้านการตลาด รวมถึงช่องทางการตลาดที่น่าเชื่อถือ ทำให้ขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้น้อย หรือ ราคาต่ำ ๒. ราคาสินค้าเกษตรอาจผันผวนตามฤดูกาล การผลิตมากเกินไป หรือน้อยเกินไปทำให้ราคาดลดลงหรือเพิ่มขึ้นอย่างไม่แน่นอน	๑. ส่งเสริมการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร ๒.ส่งเสริม ศพก. และศูนย์เครือข่ายให้มีการสร้างแบรนด์สินค้าที่ปลอดภัยหรือสินค้าเพื่อสุขภาพ จำหน่ายตามช่องทางการตลาดต่าง ๆ รวมถึงตลาดออนไลน์ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน
๔.	ด้านเทคโนโลยี	๑.ศพก. ขาดความรู้ และทักษะด้านการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ๒.เทคโนโลยีไม่เหมาะสมกับพื้นที่หรือความต้องการของเกษตรกร ทำให้เกิดปัญหาในการใช้งานและไม่เกิดประโยชน์สูงสุด	๑.ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถเข้าถึง แอปพลิเคชันพื้นฐานด้านการเกษตร เพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเองได้ ๒. จัดอบรมให้ความรู้แก่ ศพก.และ ศพก.เครือข่ายเพื่อให้เกิดทักษะทางด้านเทคโนโลยีที่จะใช้ให้เหมาะกับ ศพก.ของตนเอง

ที่	ด้านความเสี่ยง	ผลกระทบที่เกิด	มาตรการลดความเสี่ยง
๕.	ด้านสิ่งแวดล้อม	๑.การใช้สารเคมีในการเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง หรือสารเคมีอื่นๆ อาจทำให้เกิดการปนเปื้อนในดิน น้ำ และ อากาศ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของชุมชน	๑.ให้ความรู้และฝึกอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้สารเคมีทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๖.	ด้านการเมืองและกฎระเบียบ	๑. การเปลี่ยนรัฐบาลหรือนโยบายรัฐ อาจส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนหรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเกษตร ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในโครงการพัฒนา ๒.การออกกฎหมายหรือกฎระเบียบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอาจทำให้เกษตรกรต้องปรับตัว	๑. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการสนับสนุนที่ดีในการดำเนินโครงการ ๒.อบรมเกี่ยวกับกฎหมายและ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ มีความ เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้อย่าง ถูกต้อง

๒) Pain Point การพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีประเด็นดังนี้

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๑ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์			
๑) กลุ่มเป้าหมาย เลือกบุคคลเป้าหมายที่มาใช้บริการและเรียนรู้ใน ศพก.			
	เกษตรกรในชุมชน	/	
	เกษตรกรนอกชุมชน	/	
	ประชาชนทั่วไป	/	
	นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจด้านเกษตร ของ ศพก.นั้น	/	
	อื่น ๆ ระบุ.....		
๒) วัตถุประสงค์ของ ศพก.			
	เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร	/	
	เพื่อเพิ่มทักษะการผลิตสินค้าเกษตร	/	
	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน	/	
	เพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร	/	
	อื่น ๆ ระบุ		
๑.๒ สถานที่และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน			
๑) สถานที่ตั้ง			

ประเด็น		มี	ไม่มี
	สะดวกเข้าถึงง่าย	/	
	การคมนาคมสะดวก	/	
	ใกล้ชุมชน	/	
	อื่น ๆ ระบุ		
๒) โครงสร้างพื้นฐานมีความพร้อมในการรองรับผู้เข้าไปเรียนรู้			
	ศาลาเรียนรู้	/	
	สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้	/	
	ห้องน้ำ	/	
	โต๊ะ – เก้าอี้	/	
	อื่น ๆ ระบุ โปรเจคเตอร์		/
๑.๓ พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประกอบด้วย			
	ออกแบบหลักสูตรที่ครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	/	
	พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร โดยเน้นที่เทคนิคการผลิตที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	/	
	จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เข้าใจง่ายและครอบคลุม	/	
	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การบรรยาย การสาธิต การฝึกปฏิบัติ	/	
๑.๔ สร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรร่วมในการถ่ายทอดความรู้			
	เชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน มาเป็นวิทยากรร่วม	/	
	สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และทรัพยากร	/	
	ร่วมมือกับเกษตรกรผู้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรรายอื่น	/	
๑.๕ จัดกิจกรรมการเรียนรู้			
	จัดการฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น และกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	/	
	จัดการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	/	
๑.๖ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน			
	ให้คำปรึกษาและการสนับสนุนด้านเทคนิคแก่เกษตรกรผ่านทางสื่อออนไลน์ หรือการเยี่ยมชมในพื้นที่	/	
	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรเพื่ออำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้และการแก้ไขปัญหา	/	
๑.๗ การวิจัยและพัฒนา			
	ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคนิคการผลิตใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต	/	
	ทดลองและประเมินเทคโนโลยีการเกษตรใหม่ๆ เพื่อแนะนำให้เกษตรกร	/	

ประเด็น		มี	ไม่มี
๑.๘ ประเมินผลและปรับปรุง			
	ประเมินผลการดำเนินงานของ ศพก. เป็นประจำ เพื่อระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของ ศูนย์	/	
	ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมเป็นประจำ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรม	/	
	รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมเพื่อพัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	/	
	ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและบริการให้สอดคล้อง กับความต้องการที่ เปลี่ยนแปลงไปของเกษตรกร	/	
๑.๙ การตลาดและการประชาสัมพันธ์			
	ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และหลักสูตรการฝึกอบรมผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ และการประชาสัมพันธ์ในชุมชน	/	
	สร้างความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยาย เครือข่ายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย	/	
	จัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น งานแสดงสินค้าและการแข่งขัน เพื่อดึงดูด เกษตรกรและส่งเสริมการใช้บริการของศูนย์เรียนรู้	/	

๓) การวางแผนพัฒนาการศึกษาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

Model Canvas					
๑. เกษตรกรในอำเภอคลองเขื่อน ๒. เกษตรกรผู้สนใจทั่วไป ๓.หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาทั้งในและนอกพื้นที่		๑.ให้คำปรึกษาและความรู้เกี่ยวกับการเกษตรที่ทันสมัยและยั่งยืน ๒.ให้บริการฝึกอบรมและสัมมนาในด้านการเกษตร ๓.พัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร		๑) ศพก.หลัก และ ศูนย์เครือข่าย อำเภอคลองเขื่อน ๒) เกษตรกรต้นแบบด้านการเกษตรของอำเภอคลองเขื่อน	๑.ให้บริการคำปรึกษาและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ๒.จัดกิจกรรมสัมมนาและฝึกอบรมประจำปี ๓.มีการติดตามผลการเรียนรู้และพัฒนาของเกษตรกรอย่างใกล้ชิด
๑.เกษตรกรต้นแบบมีความรู้ความสามารถและเป็นวิทยากรได้ ๒.เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	๑.การใช้เมล็ดข้าวพันธุ์ดีมีคุณภาพ และได้รับการรับรองตามหลักวิชาการในการเพาะปลูก ๒) มีการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนทำการเพาะปลูก และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	๗. แปลงได้รับมาตรฐาน GAP.และแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าว	๘. การแปรรูปหรือเพิ่มมูลค่าจะทำอะไรได้บ้าง?	๙. มีช่องทางสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ศพก.และการตลาด มีช่องทางใดบ้าง ?	
ความรู้ / ข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติม					
๑) การผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒) การดูแลรักษาโรคและแมลงศัตรูพืชด้วยวิธีการผสมผสาน ๓) การปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ ๔) การพัฒนาบรรจุภัณฑ์การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการสร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้าและการประชาสัมพันธ์บนระบบออนไลน์ ๕) การเขียนแผนธุรกิจเพื่อขยายโอกาสในการเป็นผู้ประกอบการ			๑) กรมการข้าว ๒) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๓) กรมส่งเสริมการเกษตร ๔) สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา, กรมวิชาการเกษตร ๕) สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ๖) สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ๗) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ฉะเชิงเทรา ๘) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดฉะเชิงเทรา		
ควรสร้างเครือข่ายกับใคร ? อย่างไร ?					
๑) ศพก.หลัก และศูนย์เครือข่าย ๒) กลุ่มแปลงใหญ่/เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอคลองเขื่อนและอำเภอใกล้เคียง ๓) วิสาหกิจชุมชน แม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ Smart Farmer Young Smart Farmer	๑) ศูนย์วิจัยข้าวฉะเชิงเทรา กรมการข้าว ๒) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงานเกษตรอำเภอคลองเขื่อน กรมส่งเสริมการเกษตร ๔) สถานีพัฒนาที่ดินฉะเชิงเทรา, กรมวิชาการเกษตร		๑) สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดฉะเชิงเทรา ๓) สถานีชลประทานฉะเชิงเทรา ๔) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา ๕) อีซูสเตอร์		

	๕) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม ภาคที่ ๙ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ๖) สำนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร จังหวัดฉะเชิงเทรา, บริษัท คูโบต้า ฟาร์ม ๗) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด ฉะเชิงเทรา ๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	๖) บริษัท คูโบต้าฟาร์ม ๗) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดฉะเชิงเทรา ๘) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ฉะเชิงเทรา ๙) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช.) ๑๐) สำนักงานคณะกรรมการนโยบาย เขตพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.)
--	---	---

